Job shop

Wersja 1 – algorytm zachłanny i metoda losowa

Alex Pawelski (147412) <alex.pawelski@student.put.poznan.pl>
Stanisław Puzio (151886) <stanislaw.puzio@student.put.poznan.pl>

25 listopada 2022

Spis treści

1 Opis metody rozwiązania

Rdzeniem rozwiązania jest moduł szeregujący sterowany zadaną heurystyką. Opracowane zostały dwie heurystyki, z których każda ma po dwa warianty. Procedura startowa odczytuje dane z pliku do pamięci, a następnie przekazuje instancję modułowi szeregującemu – dla każdej heurystyki po kolei. Z czterech wygenerowanych w ten sposób rozwiązań, wybierane jest to o najkrótszym czasie uszeregowania.

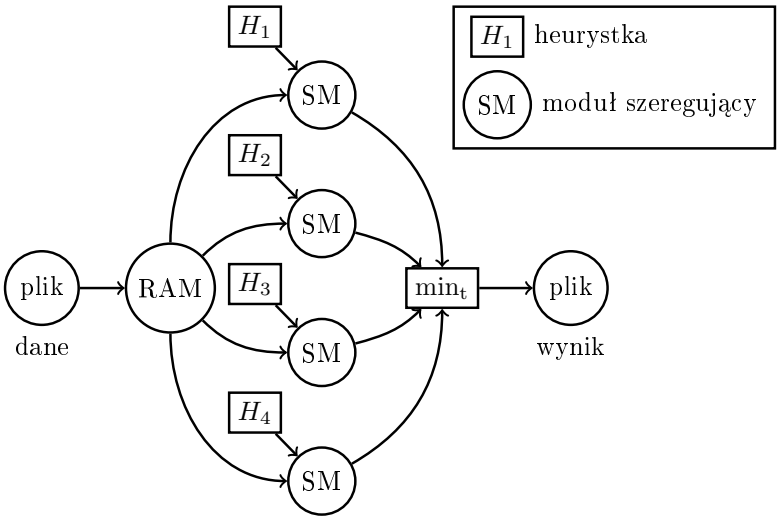

Rysunek 1: Schemat działania programu.

1.1 Moduł szeregujący

Moduł ten odpowiada za umieszczanie operacji na najwcześniejszych możliwych miejscach na odpowiednich osiach czasu – tak, aby nie kolidowały ze sobą, ani żeby czas wykonywania wstawianej operacji nie nakładał się na czasy wcześniej uszeregowanych operacji tego samego zadania. Jego implementacja w sposób bezpośredni odzwierciedla diagram Gantta. Poniższy schemat przedstawia zasadę działania modułu na przykładzie instancji z trzema maszynami i trzema zadaniami:

Stan po początkowy. Diagram został wypełniony nieskończenie[1] długimi przedziałami czasu oznaczonymi jako wolne.

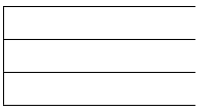

Stan po wstawieniu pierwszych operacji każdego zadania. Przedziałom dotąd wolnym zostały przypisane operacje, a ich granice zostały odpowiednio pomniejszone. Nowe, wolne, nieskończone przedziały zostały dodane za nimi.

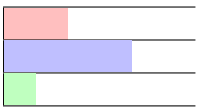

Stan po wstawieniu operacji zadania oznaczonego kolorem zielonym. Operacja została wstawiona na najbliższe wolne miejsce.

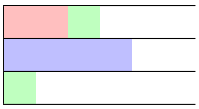

Stan po wstawieniu operacji zadania oznaczonego kolorem niebieskim. Operacja została wstawiona w taki sposób, aby nie nachodziła na wcześniejszą operację tego zadania. Została przypisana dotąd wolnemu przedziałowi, w którym się znalazła, a jego granice zostały odpowiednio pomniejszone. Nowe, wolne, przedziały zostały dodane przed i za operacją.

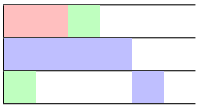

Stan po wstawieniu operacji zadania oznaczonego kolorem czerwonym.

[1] Przedziały są nieskończenie długie tylko w teorii. W praktyce, prawa granica „nieskończonego" przedziału zdefiniowana jest jako maksymalna wartość typu całkowitego przechowującego wartości czasowe – w tym przypadku jest to $2^{32} - 1$

.

1.2 Heurystyki

Heurystyki odpowiadają za kolejność, w której moduł szeregujący rozpatruje operacje. Zaimplementowane zostały jako komparatory parametryzujące sortowanie. Na przedstawionych schematach narysowano przykładowe instancje z 3 zadaniami, z których każde składa się z 4 operacji. Zapis $t = x$ oznacza, że czas operacji jest równy x. Niebieskie strzałki oznaczają kolejność szeregowania w ramach jednej serii operacji (i-tych operacji każdego zadania), a czerwone – przejście do kolejnej serii (zwiększenie i o 1).

1.2.1 Algorytm zachłanny

Metoda ta polega na dzieleniu problemu szeregowania operacji wszystkich zadań na podproblemy szeregowania i-tych operacji każdego z zadań (gdzie i na początku przyjmuje wartość 1, a na końcu wartość równą ilości operacji w jednym zadaniu). Na każdym i-tym etapie operacje są sortowane według czasu ich trwania ich i-tych operacji. Wariant pierwszy sortuje operacje niemalejąco, wariant drugi – nierosnąco. Po wykonanym sortowaniu, operacje te przekazywane są do wcześniej opisanego modułu szeregującego. Opisany algorytm prezentuje przykład poniżej:

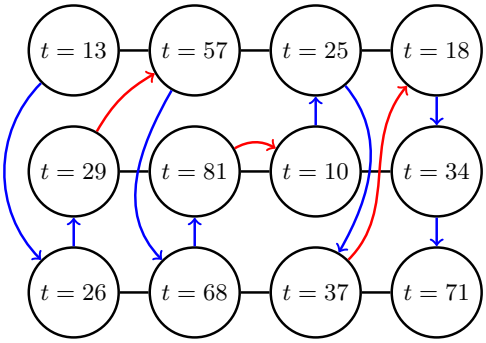

Rysunek 2: Schemat działania algorytmu zachłannego (wariant sortujący niemalejąco).

1.2.2 Metoda losowa

Ta prosta metoda polega na przechodzeniu po zadaniach w takiej kolejności, w jakiej umieszczone są w instancji. W jej wariancie, operacje odczytywane są w kolejności odwrotnej.

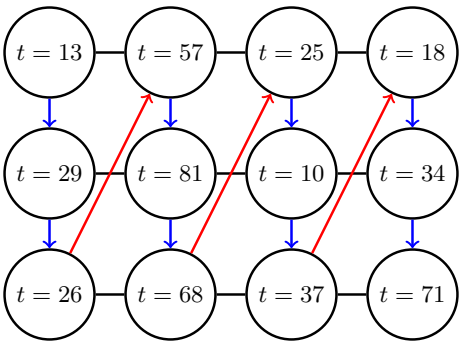

Rysunek 3: Schemat działania metody losowej (wariant idący do przodu).

2 Badania efektywnościowe

2.1 Badanie czasu wykonywania

Przeprowadzonych zostało kilka testów w celu sprawdzenia szybkości działania algorytmu.

2.1.1 Badanie kontrolne

Dla instancji: `tai20`, `tai21`, `tai22`, `tai23`, `tai24` oraz `tai25` zostały wykonane pomiary kontrolne czasu wykonywania. Algorytm dla każdej instancji wykonany został 10000 razy. Poniżej przedstawione są średnie wyniki pomiarów czasu:

symbol instancji	śr. czas wykonywania [µs]
`tai20`	1131 ± 69
`tai21`	1430 ± 68
`tai22`	1497 ± 112
`tai23`	1471 ± 54
`tai24`	1430 ± 107
`tai25`	1496 ± 86

Dodatkowo, obliczenie średniej i odchylenia standardowego zostało przeprowadzone po odrzuceniu 30 pierwszych pomiarów.

symbol instancji	śr. czas wykonywania [µs]
`tai20`	1128 ± 42
`tai21`	1427 ± 25
`tai22`	1494 ± 91
`tai23`	1469 ± 34
`tai24`	1427 ± 83
`tai25`	1494 ± 49

2.1.2 Badanie zależności czasu wykonywania od rozmiaru instancji

W celu zbadania zależności czasu wykonywania algorytmu od rozmiaru danych, zostało przeprowadzonych 20 testów dla instancji `tai25`, w których liczba uwzględnianych operacji zmieniała się w zakresie od 1 do 20. W każdym teście, algorytm został wykonany 10000 razy. W tabeli i na wykresie poniżej prezentowane są średnie wyniki pomiarów czasu (μ – średnia wyników, σ – odchylenie standardowe):

	Liczba zadań									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
μ [µs]	96.8	152.1	209.7	279.2	338.1	388.5	470.1	538.6	604.2	678.6
σ [µs]	18.3	26.7	59.7	66.1	32.2	28.6	46.8	33.1	48.7	86.3

	Liczba zadań									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
μ [µs]	720.2	818.3	897.1	974.3	1053.7	1138.5	1222.7	1352.0	1349.3	1483.8
σ [µs]	41.1	42.4	57.5	62.9	94.3	61.8	137.5	144.4	52.6	79.2

Tabela 1: Średnie wyniki pomiarów czasu dla instancji `tai25`; dla liczby operacji od 1 do 20.

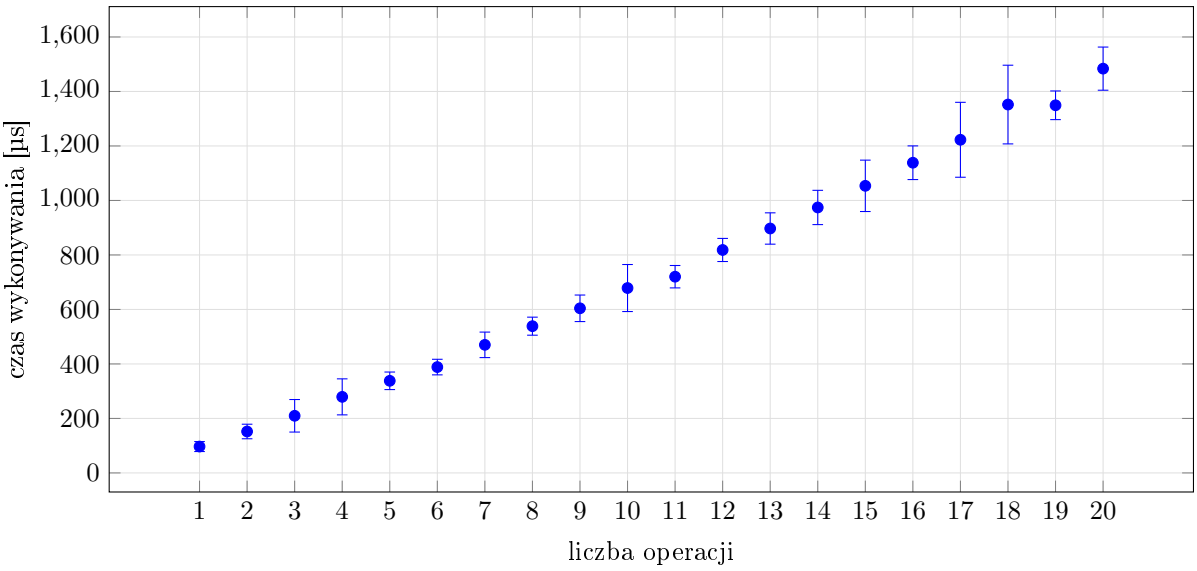

Rysunek 4: Wykres czasu wykonywania algorytmu od liczby operacji w zadanej instancji z zaznaczonym odchyleniem standardowym dla każdej średniej pomiarów.

2.2 Badanie jakości wyniku

Algorytm został przetestowany dla instancji: `tai20`, `tai21`, `tai22`, `tai23`, `tai24` oraz `tai25` pod kątem jakości wyników. Miara oceny jakości zdefiniowana została jako $\frac{r_o}{r_a}$, gdzie r_o jest wartością dolnej granicy funkcji celu podaną dla danej instancji, a r_a jest czasem uszeregowania wyliczonym przez algorytm. Im wyższa wartość oceny tym lepszy wynik. Otrzymane wyniki prezentowane są w tabeli poniżej:

symbol instancji	dolna granica f. celu	uzyskany wynik	ocena jakości wyniku
`tai20`	1213	1729	0.70
`tai21`	1217	2011	0.61
`tai22`	1314	2040	0.64
`tai23`	1248	1983	0.63
`tai24`	1284	1957	0.66
`tai25`	1256	1933	0.65

Tabela 2: Ocena jakości wyniku dla sześciu przykładowych instancji.

3 Wnioski

1. Zaprezentowany algorytm znajduje wynik w czasie wielomianowym, jednak nie daje on gwarancji optymalnego rozwiązania. Złożoność czasowa oszacowana została jako $O(m^2 * n \log(n))$, gdzie n – ilość zadań; m – ilość operacji w jednym zadaniu (przy założeniu, że wszystkie zadania składają się z jednakowej ilości operacji).

2. Wyniki uzyskane przez algorytm dla instancji 20x15 i 20x20 nie odbiegają od dolnej granicy funkcji celu o więcej niż 50%. Najlepszy wynik uzyskało rozwiązanie instancji 20x15, co może wskazywać na korelację ujemną rozmiaru instancji względem jakości wyniku.

3. W pomiarze kontrolnym, znaczna różnica w odchyleniu standardowym po odrzuceniu 30 pierwszych pomiarów wynika stąd, że pierwsze pomiary były przeważnie kilkukrotnie większe niż średnia wszystkich pomiarów. Przyczyna tego zjawiska nie została ustalona.

4 Kompilacja i użycie

4.1 Kompilacja

macOS / Linux
Należy użyć kompilatora Clang w wersji 10 albo GCC w wersji lub 8 nowszej, wywołując polecenia:

```
~$ make job_shop
```

Cygwin
Należy użyć kompilatora GCC w wersji 10.2.0 lub nowszej, wywołując polecenia:

```
~$ make exe
```

4.2 Opis programów

Program *job_ shop* – program rozwiązujący problem job shop.

```
./job_shop [-d input] [-o output] [-l jobs] [-r count] [-g] [-t]
```

Objaśnienie opcji:

- `-d input` – ścieżka do pliku z instancją; domyślnie – `./data.txt`
- `-o output` – ścieżka do pliku wyjściowego; w przypadku braku, wynik wypisywany jest tylko na wyjściu standardowym
- `-l jobs` – liczba pierwszych zadań branych pod uwagę; w przypadku braku lub podania wartości `0`, brane pod uwagę są wszystkie zadania zawarte w pliku
- `-r count` – liczba powtórzeń algorytmu (przydatne do testów wydajnościowych); w przypadku braku algorytm wykonywany jest raz
- `-g` – wyświetlenie diagramu Gantta (niezalecane dla instancji z długimi operacjami)
- `-t` – wypisanie czasu wykonania algorytmu zamiast wyniku

Program *convert* – konwerter instancji w formacie Tailarda na format J. E. Beasleya.

```
./convert <input> <output> [-d]
```

Objaśnienie opcji:

- `input` – plik (lub folder) z instancją/ami w formacie Tailarda
- `output` – plik (lub folder) z wynikiem/ami konwersji
- `-d` – w przypadku podania tej opcji jako ostatni argument, argumenty `input` i `output` interpretowane są jako foldery (w przypadku braku, zawsze interpretowane są jako pliki)

Program *test* – narzędzie do przeprowadzania automatycznych testów poprawności wyników z użyciem programu sprawdzającego `chk_jsorl`.

```
./test <solver_exec> <data_dir> <output_dir> [checker_exec]
```

Objaśnienie opcji:

- `solver_exec` – ścieżka do programu `job_shop`
- `data_dir` – folder z instancjami w formacie J. E. Beasleya
- `output_dir` – folder, do którego zapisane zostaną wyniki
- `checker_exec` – ścieżka do programu `chk_jsorl` (w przypadku braku, sprawdzanie poprawności wyników nie jest przeprowadzane)